



Alianța Organizațiilor pentru Persoane cu Dizabilități din Republica Moldova

Adresa poștală: Republica Moldova, mun. Chișinău, str. Maria
Cebotari, nr. 28, of. 2, MD-2012, IDNO 1013620006757
Telefon/fax: +373 22 22 18 25
E-mail: secretariat.aopd@gmail.com; aopdmoldova@gmail.com

Data 31.05.2017 Nr 149

**Ministrului Muncii, Protecției Sociale și
Familiei
Doamnei Stela Grigoraș**

Aviz asupra proiectului de Lege cu privire la promovarea ocupării forței de muncă

Alianța Organizațiilor pentru Persoane cu Dizabilități din Republica Moldova (AOPD), prezintă avizul la proiectul **Legii cu privire la promovarea ocupării forței de muncă** publicat pentru consultări publice și vine cu următoarele propuneri:

ONG-urile membre ale AOPD, apreciază faptul elaborării proiectului de lege, care urmează să pună în aplicare prevederile art. 27 a *Convenției ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități* și Capitolul V al *Legii privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități nr. 60 din 30.03.2012*. Proiectul de lege conține o serie de măsuri afirmative prevăzute în *Strategia națională de ocupare a forței de muncă 2017-2021* și anume: ”implementarea programelor de stimulare a angajatorilor pentru adaptarea locurilor de muncă și angajarea persoanelor cu dizabilități”, ”instituirea serviciului de angajare asistată a persoanelor cu dizabilități”, ”implementarea programelor de susținere a auto-ocupării”.

Menționăm că proiectul de lege va contribui de asemenea, la implementarea *Hotărîrii Guvernului nr. 1472 din 30.12.2016 cu privire la aprobarea Planului național de acțiuni pentru implementarea Acordului de Asociere Republica Moldova–Uniunea Europeană în perioada 2017–2019, anume a Articolului 32 din Acordul de Asociere, care prevede:* ”(d) Încurajarea unor **piețe ale forței de muncă** și a unor **sisteme de securitate socială** mai favorabile incluziunii, care să integreze persoanele dezavantajate, **inclusiv persoanele cu handicap** și cele care aparțin minorităților.”

Considerăm că este important să se țină cont de *Observațiile finale ale Comitetului ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități*, formulate pentru Republica Moldova la Sesiunea a 17-a (20 Martie – 12 Aprilie 2017). Referitor la Articolul 27 Comitetul ONU a menționat: ”48. Comitetul este preocupat de ratele șomajului și a inactivității semnificative ale persoanelor cu dizabilități și de faptul că strategiile naționale de ocupare a forței de muncă și agențiile relevante sunt insuficiente pentru a facilita și a promova angajarea persoanelor cu dizabilități, precum și implementarea cotei minime de 5% de angajare obligatorie pentru persoanele cu dizabilități. Comitetul este, de asemenea, îngrijorat de faptul că angajarea persoanelor cu



Alianța Organizațiilor pentru Persoane cu Dizabilități din Republica Moldova

Adresa poștală: Republica Moldova, mun. Chișinău, str. Maria
Cebotari, nr. 28, of. 2, MD-2012, IDNO 1013620006757
Telefon/fax: +373 22 22 18 25
E-mail: secretariat.aopd@gmail.com; aopdmoldova@gmail.com

dizabilități este, în general, orientată spre locurile de muncă segregate. 49. Comitetul recomandă ca statul parte să:

(a) Integreze drepturile persoanelor cu dizabilități și **disponibilitatea unor acțiuni afirmative** în strategiile naționale de ocupare a forței de muncă și a agențiilor respective, realizând implementarea Legii nr. 60 privind ocuparea forței de muncă, inclusiv măsurile de cote obligatorii și de stimulare pentru angajatori;

(b) Sprijine angajarea persoanelor cu dizabilități pe piața liberă a muncii, în conformitate cu Convenția și având în vedere ținta 8.5 a Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă.”

La conținutul proiectului **Legii cu privire la promovarea ocupării forței de muncă** prezentăm următoarele recomandări:

Prevederea actuală din proiectul de Lege	Propunerile de modificare	Argumentare
	Modificarea sintagmei în tot cuprinsul proiectului cu următorul conținut: în loc de noțiunea ”adaptarea locului de muncă” de a utiliza noțiunea ”adaptarea rezonabilă a locului de muncă”.	Se recomandă de a utiliza noțiunea ”adaptarea rezonabilă ” a locului de muncă în concordanță cu definiția din art. 2 din <i>Legea privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități nr. 60 din 30.03.2012.</i> <i>Convenția ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități și respectiv punctul 6 din Observațiile finale ale Comitetului ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități, recomandă utilizarea și aplicarea pe larg a noțiunii de ”adaptarea rezonabilă”.</i>
Art.2 adaptarea locului de muncă – totalitatea acțiunilor întreprinse de angajator pentru a facilita exercitarea dreptului la	<i>adaptare rezonabilă a locului de muncă</i> – modificările și ajustările necesare și adecvate, care nu impun un efort	Adaptarea rezonabilă a locului de muncă, conform practicii internaționale, poate include multiple măsuri.



Alianța Organizațiilor pentru Persoane cu Dizabilități din Republica Moldova

Adresa poștală: Republica Moldova, mun. Chișinău, str. Maria Cebotari, nr. 28, of. 2, MD-2012, IDNO 1013620006757
Telefon/fax: +373 22 22 18 25
E-mail: secretariat.aopd@gmail.com; aopdmoldova@gmail.com

<p>muncă și creșterea randamentului la locul de muncă a persoanei cu dizabilități prin utilizarea cu echipamente, dispozitive și tehnologii asistive, reieșind din necesitățile individuale ale persoanei cu dizabilități.</p>	<p>disproporționat sau nejustificat atunci când este necesar, pentru a permite persoanelor cu dizabilități să se bucure sau să-și exercite dreptul la muncă, în condiții de egalitate cu ceilalți. Aceasta poate include, între altele: utilizarea cu echipamente, dispozitive și tehnologii asistive, adaptări ale spațiului fizic la locul de lucru, reieșind din necesitățile individuale ale persoanei cu dizabilități</p>	<p>De aceea, în definiție, enumerarea măsurilor de adaptare rezonabilă nu poate fi limitativă. Este important că printre măsuri să se menționeze adaptările fizice/arhitecturale (care lipsesc în definiția actuală din proiectul de lege): construcția rampelor, lărgirea golului ușilor, accesibilizarea camerelor de toaletă etc.</p> <p>Regulamentul care urmează a fi elaborat conform art.32 alin.11 din proiect va detalia care anume măsuri de adaptare rezonabilă vor fi susținute prin subvenție.</p>
<p>Art. 13.</p> <p>(1) Asociațiile obștești, alte organizații ce reprezintă interesele persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă pot participa, cu rol consultativ, în activitățile consiliilor tripartite ale Agenției Naționale și agențiilor teritoriale.</p> <p>(2) Organizațiile prevăzute la alin. (1) din prezentul articol sînt în drept să înainteze propuneri de</p>	<p>(3) Asociațiile obștești, alte organizații, furnizori de servicii specializate pentru promovarea ocupării forței de muncă pot să presteze, pe baza de contracte încheiate cu agențiile pentru ocuparea forței de muncă, servicii finanțate din bugetul de stat, numai dacă corespund criteriilor de organizare a activității de plasare în câmpul muncii, stabilite de Agenția Națională.</p>	<p>Aliniatul 3 art. 13 este susceptibil de interpretări, ne fiind clar dacă se referă la orice asociație obștească sau doar la cele care participă în consilii tripartite. Exprimarea urmează a fi revizuită, deoarece contravine normelor de tehnică legislativă.</p> <p>Conform Articolului 19 al <i>Legii privind actele legislative nr. 780 din 27.12.2001.</i></p> <p>”Textul proiectului de act legislativ se elaborează în limba de stat, cu respectarea următoarelor reguli:</p>



Alianța Organizațiilor pentru Persoane cu Dizabilități din Republica Moldova

Adresa poștală: Republica Moldova, mun. Chișinău, str. Maria
Cebotari, nr. 28, of. 2, MD-2012, IDNO 1013620006757
Telefon/fax: +373 22 22 18 25
E-mail: secretariat.aopd@gmail.com; aopdmoldova@gmail.com

<p>îmbunătățire a politicii ocupării forței de muncă.</p> <p>(3) Organizațiile prevăzute la alin. (1) furnizori de servicii specializate pentru promovarea ocupării forței de muncă pot să presteze, pe baza de contracte încheiate cu agențiile pentru ocuparea forței de muncă, servicii finanțate din bugetul de stat, numai dacă corespund criteriilor de organizare a activității de plasare în câmpul muncii, stabilite de Agenția Națională.</p>		<p>a) fraza se construiește conform normelor gramaticale, astfel încât să exprime corect, concis și fără echivoc ideea, să fie înțeleasă ușor de orice subiect interesat;</p> <p>b) într-o frază este exprimată o singură idee;</p>
---	--	--

Membrii AOPD:

1. Asociația Obștească "Keystone Human Services International Moldova Association"
Președinte Ludmila Malcoci
Telefon: +373 69 501 709; e-mail: lmalcoci@keystonehumanservices.org
2. Asociația Obștească „Centrul de Reabilitare și Integrare Socială a Copiilor cu Dizabilități de Intellect CULTUM”
Director executiv- Ala Fodor
Telefon: +373 69 043 338; e-mail: cultum@mail.md, cultum@rambler.ru
3. Asociația „MOTIVAȚIE” din Republica Moldova
Director executiv – Igor Meriacre
Telefon: +373 68 194 395; e-mail: office@motivation-md.org, igor@motivation-md.org
4. Asociația Obștească „Asociația Copiilor surzi din Moldova”
Președinte – Veronica Căpățici
Telefon: +373 69 291 790; e-mail: acsm@mail.md, vcapatici@yahoo.fr
5. Asociația de Susținere a Copiilor cu Cerințe Speciale
director executiv – Antonina Gavajuc
Telefon: +373 69 137 411; e-mail: antoninagavajuc@yahoo.com
6. Asociația „Verbina”
Președinte – Ana Levinte
Telefon: +373 69 361 757; e-mail: verbina@mail.md, analevinte@yahoo.com



Alianța Organizațiilor pentru Persoane cu Dizabilități din Republica Moldova

Adresa poștală: Republica Moldova, mun. Chișinău, str. Maria
Cebotari, nr. 28, of. 2, MD-2012, IDNO 1013620006757
Telefon/fax: +373 22 22 18 25
E-mail: secretariat.aopd@gmail.com; aopdmoldova@gmail.com

7. Centrul de Asistență Juridică pentru Persoane cu Dizabilități (CAJPD)
Director executiv – Vitalie Meșter
Telefon: +373 69 891 091; e-mail: vitalie.mester@gmail.com
8. Asociația persoanelor cu deficiențe de auz „Cantemir”
Președinte – Elena Rebeja
Telefon: +373 79 869 562; e-mail: rebeja98@mail.ru
9. Centrul "Speranța"
Coordonator de programe - Gheorghe Zastavnețchi
Telefon: +373 69 977 056; e-mail: gheorghe.speranta@gmail.com
10. Asociația de Sprijin a Copiilor cu Handicap Fizic din Peresecina
Director executiv - Ana Zincov
Telefon: +373 69 365 418; e-mail: causaa2007@yahoo.com
11. Asociația Obștească "Femeia și Copilul – Protecție și Sprijin"
Director executiv – Victoria Secu
Telefon: +373 68 474 000; e-mail: victoriasecu@fcps.md
12. Asociația Obștească "Asociația de sprijin a copiilor și tinerilor cu dizabilități "Dorința"
Director executiv – Rodica Stratan
Telefon: +373 244 22 009; e-mail: centrul-dorinta@mail.ru
13. Asociația Obștească "Centrul de intervenție precoce "Voinicel"
Președinte – Ivan Puiu
Telefon: +373 69 204 735; e-mail: ivanpuiu@gmail.com
14. Asociația pentru Persoane cu Dizabilități de Intelect HUMANITAS
Președinte - Aurelia Racu
Telefon: +373 069771346; e-mail: apdi@humanitas.md
15. Tonu Hawks Centru
Director executive, Diana Covalciuc
Tel: 0 22 00 95 17, tonyhawkscentru@yahoo.com
16. Asociația Obștească "AZI"
Director executiv: Tatiana Seredenco
Tel/fax +373 29947101, e-mail: tatianaseredenco@yahoo.com
17. Asociația Obștească "Eco-Răzeni"
Director executiv: Sergiu Gurău
Tel/fax+ 373 268 95 146/ 268 73 325 e-mail: ecorazeni@gmail.com
18. Asociația Obștească "Inspirație"
Director executiv: Svetlana Panaitova
Tel/fax + 373 298 2 88 99, e-mail: women_g@mail.ru
19. Asociația Obștească "PRIMA"
Director executiv: Georgeta Scopenco
Tel/fax: 373 (294)23060, e-mail: scopencojt@mail.ru
20. Asociația Obștească «SOS AUTISM»
Director executiv: Aliona Dumitraș
Tel +373 68878788 e-mail: sosautism.rm@gmail.com



Alianța Organizațiilor pentru Persoane cu Dizabilități din Republica Moldova

Adresa poștală: Republica Moldova, mun. Chișinău, str. Maria
Cebotari, nr. 28, of. 2, MD-2012, IDNO 1013620006757
Telefon/fax: +373 22 22 18 25
E-mail: secretariat.aopd@gmail.com; aopdmoldova@gmail.com

21. Asociația obștească “Încredere”
s. Drochia, r. Drochia
Președinte: Olga Cibotaru
Tel. +37367416690 e-mail: olga.olga.cebotari@mail.ru
22. Alianța Centrelor Comunitare de Acces la Informație și Instruire “Infonet”
Director executiv: Victor Koroli
str. Păcii, 61, orașul Rezina, Republica Moldova, MD-5401
Tel. +37369252453, e-mail: vkoroli@gmail.com
23. Asociația obștească Centrul de reabilitare medico-socială pentru
persoanele cu vedere slabă “Low Vision”
Director executiv: Ghidirimschi Tatiana
Republica Moldova, MD-2005, or. Chișinău, str. Romană, 1
Tel. +37368192700, e-mail: tmart2405@yahoo.com , lowvision@mail.md
24. Asociația Obștească Asociația Raională de Educare a Adulților (AREAP) “Prutul de Sus”
Președinte: Alina Reșetnicov
Str. Independenței, nr.53, or. Edineț, 4600, Republica Moldova
Tel. +37369820671 ; +37369682125, e-mail: mdareap@gmail.com
25. Asociația Obștească Reprezentanța în Republica Moldova a Organizației “People in Need”
din Republica Cehă
Director de program: Adelina Lungu
mun. Chișinău, str. Toma Ciorbă, 20
Tel. 069203887, e-mail: adelina.lungu@peopleinneed.cz
26. Centrul de Reabilitare și Consultanță OSORC
Director: Ludmila Borodina
MD 3300 or. Tiraspol, str. Karl Liebknecht, 144 A
Tel. + 373 533 85500, + 373 778 64 599, e-mail: osorc@yandex.ru, osorcludmila@gmail.com
27. Asociația Obștească “Steaua Călăuza”
Director executiv: Viorica Capșa
mun. Chișinău, com. Grătiești, str. Ștefan cel Mare, nr. 70
Tel. +37369652793, e-mail: scalauza.viorica@gmail.com

Cu respect

Galina Climov
Coordonator de secretariat AOPD



Executor: Centrul de Asistență Juridică pentru Persoane cu Dizabilități
Tel. 022 287090